

Aluehankkeiden hankesalkkuraportointi investoinneittain

Kansallinen kooste hyötyjen arvioinnista 2022

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Aija Lähdesmäki
13.4.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

 **Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Hankkeiden hankesalkkuraportointi hyötyjen arvioinnista vuodelta 2022

- Suomen kestävän kasvun ohjelman aluehankkeiden ensimmäinen rahoituskausi kattoi vuoden 2022.
- Tämä hyötyjen arvioinnin kooste perustuu aluehankkeiden ensimmäisen rahoituskauden oma-arviointiin.
- Ensimmäisen rahoituskauden hankesalkkuraportoinnin koosteet löytyvät [Innokylästä](#) kansallisen RRP-kokonaisuuden yhteydestä
- Myös vuoden 2022 hankesuunnitelmat löytyvät Innokylästä. Vuosien 2023-2025 hankesuunnitelmat tulevat löytymään Innokylästä 31.3.2023 mennessä.
- 2023 eteenpäin raportoidaan toiminta myös pilarin 3 osalta.

PILARI 4

Edistetään hoitotakuun toteutumista, puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa

Investointi 1

- **Hoitotakuun** toteutuminen
- **Palveluvelan purku** hoidoissa ja kuntoutuksessa

Investointi 2

Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla **ennaltaehkäisyä** ja ongelmien varhaista tunnistamista

Investointi 3

Vahvistetaan

- kustannusvaikuttavuutta tukevaa **tietopohjaa** ja
- **vaikuttavuusperusteista** ohjausta

Investointi 4

Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut **digitaaliset innovaatiot**

Investointi 1

Keskeiset hyödyt

- Hankkeiden tavoitteena oli **lisätä tietoa** koronapandemian vaikutuksista eri asiakasryhmiin. Hankkeiden tarkoituksena oli **kehittää** sosiaali- ja terveydenhuollon **palveluita**, tavoitteina paremmat, laadukkaammat ja saavutettavammät digi- ja kivijalkapalvelut kansalaisille.
- Osa toteutetuista toimenpiteistä **auttaa välillisesti kaikkia alueen kansalaisia vapauttamalla resursseja** lähivastaanottopalvelujen tuottamiseen sote-keskuksissa.
- Haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten hoito- ja palvelutarpeita on tarkennettu selvitystyön avulla ja laadittu toimenpidesuunnitelmat niiden parantamiseksi. **Sote-ammattilaisille tarjotaan digitaalisia ja ei-digitaalisia välineitä koronavelan purkuun** ja tehokkaampaan hoito- ja palveluiden tarjoamiseen kohderyhmille.
- **Digitaalisten palveluiden pilotoinnit ovat lisänneet asukkaiden mahdollisuuksia asioida sote-keskuksissa ja helpottaneet ammattilaisten yhteistyötä.**
- Vuonna 2022 käynnistetyn substanssi- ja digikehittämisen odotetaan **pidemmällä aikavälillä parantavan palveluiden asiakas- ja tarvelähtöisyyttä, saumattomuutta ja vaikuttavuutta.** Kun palveluiden saatavuus ja saavutettavuus paranevat, koronasta aiheutuva palveluvelka pienenee.

Tuotokset

- Hankkeissa on **selvitetty hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osalta erillisin selvityksin.** Esimerkiksi **suun terveydenhuollossa jonoja on pystytty purkamaan.**
- Muita toimenpiteitä ovat muun muassa **kansalaisten sähköisen asioinnin ja etäpalveluiden laajentaminen, digitaalisten palveluiden kehittäminen sekä asiakastarpeiden selvittäminen.** Hankkeissa on myös **suunniteltu terveydenhuollon prosessien sujuvoittamista ja palveluiden viemistä sosiaaliasemille.**
- **Uusia toimintamalleja saatiin luotua mm. järjestöjen kanssa** tehtävään yhteistyöhön ja palveluita saatiin monikanavaistettua palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden lisääntyessä kansalaiselle. **Erityisesti chat- ja chatbot-palveluiden kehittäminen** vei digitaalisia palveluita enemmän asukkaiden saataville. **Omaolon oirearvioita ja robotisaatiota** yhdistämällä saatiin luotua pohjaa automatisoidummalle ja nopeammalle hoitoprosessille, jota voidaan edistää seuraavalla hankekaudella. **Sosiaalihuollon osalta tehtiin valmistelu- ja suunnittelutyötä** tulevaa hankekautta varten.
- Digitaalisten palveluiden **markkinointia kansalaisille** toteutettiin alueilla monella eri tavoilla ja **alueiden henkilöstöä koulutettiin** niiden käyttöön.

Investointi 2

Keskeiset hyödyt

- **Yhteistyötä järjestöjen ja alueiden kuntien kanssa edistettiin.**
- Verkostot ovat sitoutuneet tulevan hankekauden suunnitelmaan ja toteutukseen.
- **Kartoitukset ja selvitykset investoinnissa tukevat erityisesti myös kuntien ja hyvinvointialueen johtoa hyte-työn kehittämisessä ja painopisteiden löytämisessä.**
- Investoinnin myötä **sote-henkilöstö saa osaamista ja työkaluja hyte-työn toteuttamiseen omissa palveluissa.**
- **Monialaisen palvelutarjottimen käyttöönotto tulee lisäämään asiakkaiden mahdollisuuksia ennaltaehkäisevien ja varhaisen vaiheen palvelujen käyttöön omaehtoisesti.**

Tuotokset

- Alueilla on **tunnistettu keskeiset kohderyhmät** ja tehty **selvitys- ja suunnittelutyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen palvelukonseptin sisällöistä, olemassa olevista käytänteistä ja tulevasta toteutuksesta.** Valmistelu toteutui yhteistyössä palvelualojen, kuntien sekä järjestökumppanien kanssa ja niiden pohjalta on valmistunut hankesuunnitelmia.
- Alueilla on **osallistuttu THL:n koordinoiman kansallisen valmistelutyöhön** ja tarkennettu toimenpidesuunnitelma vuosille 2023–2025.
- Selvitetty hyte-edistämisen toimintamallia ja palvelutarjotinta.
- **Selvitetty digitaalisen hyte-alustan käyttöä/teknisistä vaatimuksia ja integraatioita.** Tekninen toteutus jäänyt odottamaan seuraavaa hankekautta ja tulevia päätöksiä sen suhteen.

Investointi 3

Keskeiset hyödyt

Pohjois-Pohjanmaan erillishaku (FinCCHTA)

- Vuoden 2022 Kustannusvaikuttavuus osaksi suosituksia –hankkeen hyödyt ovat muun muassa **hankkeen parissa toimivien tahojen välisen yhteistyöverkoston toiminta sekä kansainvälisten käytäntöjen kartoitus hankkeen jatkokautta varten**. Toimivan yhteistyöverkoston avulla varmistetaan, että päällekkäistä työtä ei tehdä. Lisäksi organisaatorajat ylittävän yhteistyöverkoston avulla on helpompi ottaa huomioon hankekauden aikana tulevia mahdollisia yhdyspintoja esimerkiksi pilottien tai ohjausmallin kehittämisen aikana. Tämä mahdollistaa muun **muassa kattavampien ja laadukkaampien pilottien ja ohjausmallien kehittämisen**.
- Selvitystyön pohjalta voidaan lähteä miettimään **millä tavoin kustannusvaikuttavaa tietopohjaa näyttöön perustuvien suositusten pohjalta lähdetään rakentamaan kansallisesti**. Selvitystyön ja PROSHADE-hankkeen tietojen pohjalta lähdetään pilotoimaan kustannus ja/tai kustannusvaikuttavuustiedon pilotointia erilaisiin näyttöön perustuviin hoitosuosituksiin tulevalla hankekaudella, jotta esimerkiksi kansainvälisistä käytännöistä opittujen asioiden soveltuvuutta voidaan testata Suomessa.
- **Kustannusvaikuttavuustiedon lisääntymisen hyödyt kohdistuvat usealle taholle**: potilaille yhdenmukaisilla hoitokäytännöillä, sote-ammattilaisille tietona esim. potilaalle aiheutuvista hoidon kustannuksista, hyvinvointialueille tietona jota voidaan hyödyntää rajallisten resurssien kohdentamisessa kustannusvaikuttavimpaan hoitoon.

Tuotokset

Pohjois-Pohjanmaan erillishaku (FinCCHTA)

- Vuoden 2022 toimenpiteiden tärkeimmät tulokset olivat **hankesuunnitelman laatiminen vuosille 2023–2025 ja yhteistyöverkoston** (mm. Duodecim, Palko, Hotus, Itla, Itä-Suomen yliopisto, Proshade-hanke, THL, sosiaalialan osket, Vaikuttavuuskeskuspilotti-hanke) **työn aloittaminen**.
- Lisäksi hankekauden aikana on kartoitettu **selvityksen muodossa kansainvälisiä käytäntöjä kustannusvaikuttavuuden huomioimisesta hoitosuosituksissa**. Vuosien 2023–2025 hankesuunnitelman teossa huomioitiin **sosiaalihuollon ja terveydenhuollon erilainen tausta** hoitosuosituksien suhteen.
- Digitaalisten palveluiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa (TEAS) -hankkeen toimijoiden kanssa on käyty vuoropuhelua. Yhteistyöverkoston kuuluvien tahojen edustajia kutsuttiin kuulle FinCCHTA:n järjestämään **Kustannusvaikuttavuus osaksi suosituksia –hanke –työpajaan loppusyksystä**.
- Työpajaan kutsuttiin edustus myös FinCCHTA:n toisesta hankkeesta Mobiilisovellusten ja digitaalisten palvelujen arviointimalli (*investoinnista 4*), jotta sote-palveluiden digitalisaation rajapintakin, tulisi huomioitua tarpeeksi hoitosuosituksien näkökulmasta. Tässä projektissa tuotoksena syntyi mm. [Comparison report of Digi-HTA and CEN/ISO TS 82304-2:2021](#)

Investointi 3

Investointi 3

Keskeiset hyödyt

Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

- Työpaketin 1 tavoitteena oli **valmentaa uusia kirjaamisen kehittämiseen sitoutuneita kirjaamisasiantuntijoita**. Lisäksi kirjaamisasiantuntijavalmennusten osallistujat arvioivat omaa osaamistaan sekä valmennuksen alussa että lopussa. Vastauksien perusteella osallistujat kokivat osaamisensa kehittyneen valmennuksen myötä.
- Työpaketin 2 tavoiteltu vaikutus oli **sosiaalityöntekijöiden kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaistuminen ja laadullinen kehitys**. Työpaketin vaikutuksen arviointi pohjautuu ensisijaisesti verkkotapahtuma Verkostofoorumin kautta kerättyyn tietoon. Palautteiden perusteella Verkostofoorumi tarjosi osallistujille ennen kaikkea uutta tietoa, hyödyllisiä asiantuntijavideoita ja mahdollisuuksia keskusteluun.
- Työpaketin 3 tavoitellut vaikutukset olivat **lisääntynyt tietoisuus kansallisesta tahtotilasta alueilla sekä alueiden herättely sosiaalihuollon kirjaamisen kehittämiseen**. Kerätyn palautteen perusteella työpaketissa tehdyt toimenpiteet ovat lisänneet yhteistyöverkostoihin osallistuneiden tahojen ymmärrystä sosiaalihuollon kirjaamisen tämänhetkisestä tilasta.
- Työpaketissa 4 pyrittiin **parantamaan sosiaalihuollon kirjaamisen laatua ja tekemään sosiaalialan työtä näkyväksi ajantasaisen, avoimen materiaalin avulla**.

Tuotokset

Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

- Hankkeen järjestämään kirjaamisasiantuntijavalmennukseen haki keväällä 2022 yhteensä 1130 hakijaa, joista 419 valittiin mukaan. Syksyllä 2022 hanke järjesti **18 valmennusryhmää, joista valmistui yhteensä 346 sosiaalihuollon kirjaamisasiantuntijaa**. Asiantuntijoita valmistui jokaisen hyvinvointialueen toimialueelle.
- **Hankkeen verkkovalmennus materiaaleineen päivitettiin ja vietiin hankkeen avoimeen materiaaliin.** Päivitettyä valmennusmateriaalia oli 15.2.2023 mennessä katseltu yhteensä yli 10 000 kertaa.
- Hanke järjesti 19.9.–9.12.2022 välisenä aikana kirjaamisasiantuntijoille **verkkotapahtuma Verkostofoorumin**, johon osallistui 579 kirjaamisasiantuntijaa. Tapahtumassa asiantuntijat saivat tietoa sosiaalihuollon kirjaamisesta sekä mahdollisuuden verkostoitua.
- Hanke toteutti hyvinvointialueille **suunnatun Kirjaamisen kehittämisen tila 2022** -kyselyn, jolla kartoitettiin alueiden tietoteknisiä ja toiminnallisia valmiuksia sekä suunnitelmia kirjaamisen kehittämiseksi. Raportti ja karttatyökalu [täällä](#).
- Lisäksi suunniteltiin kirjaamisasiantuntijavalmennuksen rinnalle tarjottavaa **kirjaamisen peruskurssia työpajassa**, johon kutsuttiin edustajia yksityiseltä sektorilta sekä hyvinvointialueilta.

Investointi 4

Keskeiset hyödyt

- **Digitaalisten palvelujen nykytila on tiedossa** ja hyödynnettävissä palvelujen jatkokehittämisessä.
- **Ymmärrys organisaation kypsydestä tuottaa digitaalisia palveluja on lisääntynyt.** Kansallisesti yhteiseen suunnitteluun osallistuminen on mahdollistanut aluetason kehittämisen linjassa kansallisen kehittämisen kanssa. **Palvelujen saatavuus tulee kasvamaan ja digitaaliset palvelut ovat kattavasti alueen väestön käytössä.**
- Edistetty matalan kynnyksen sähköisten etäpalveluiden käyttöä, **kohdennettu käyttöönottoja erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville kohderyhmille ja suunnattu käytön opastusta asiakkaille.** Edistetty hoitotakuun toteutumista, palveluiden monikanavaisuutta ja matalan kynnyksen sähköisten etäpalveluiden käyttöä. **Yhdenmukaistettu ja laajennettu jo käytössä olevia järjestelmiä ja asiakasprosesseja.**

Tuotokset

- [Digitaalisten palveluiden nykytilan kartoituksen ja kypsyystason arvioinnin tuloksia](#) on hyödynnetty kehittämiskohteiden tunnistamisessa, suunnittelussa ja toimeenpanossa. Tuloksia hyödynnetään Itä-Suomen yliopiston johtamisen ja tiedonhallinnan koulutusohjelmassa.
- **Tunnistettu kehittämistarpeita** joiden avulla pystytään kehittämään kansalaisten tarpeita vastaavat, alueellisesti yhdenvertaiset digitaaliset palvelut perustason palveluissa yhtenä asiointikanavana.
- **Selvitetty ja kartoitettu**
 - **asiakassegmenttejä, henkilöstön digiosaamisen nykytilannetta** ja tehty henkilöstön digiosaamisen kehittämisen suunnitelmia
 - **asiakaspalautetiedon nykytila** ja muodostettu käsitys alueiden valmiudesta toteuttaa asiakaspalautteen keruu kansalliset- ja järjestelmävaatimukset huomioiden.
 - **alueella käytössä olevia digitaalisia etäpalveluita** ja niiden laajennusmahdollisuuksista.
 - **sähköiset asiakas- ja palveluohjauksen käyttökohteet, olemassa olevat ratkaisut, sisällöt ja integraatiot sekä toimintamallit ja prosesseja**
 - **asiakkuudenhallinnan ja resurssiohjauksen työkalun käyttökohteet** sekä laadittu laajennus- ja käyttöönottosuunnitelmat, käyttöönottoa toteutettu ja toimintamallit kuvattu.
 - **sähköisen ajanvarauksen nykytilaa** ja tehty toimeenpanosuunnitelma.
- **Tehty hankintoja**, kuten etädiagnostinen laitteisto ja ammattilaisen potilasvirtausohjelma ja **pilotoitu** valittujen kohderyhmien erilaisia etäpalveluratkaisuja mm. etämittaamista
- Sovitettu **digitaalisen sote-keskuksen toimintamallikuvauksia** ja arkkitehtuurikonaisuutta **osaksi hyvinvointialueen kokonaisarkkitehtuuria** sekä yhdenmukaistettu arviointimittariston käyttöä

RRP:n valtionavustushankkeiden hankesalkkuraportti (1/2)

Tammikuu - joulukuu 2022 (loppu- raportti)	INVESTOINTI	Etelä-Karjala	Etelä-Pohjanmaa	Etelä-Savo	Kainuu	Kanta-Häme	Keski-Pohjanmaa	Keski-Suomi	Kymenlaakso	Lappi	Pirkanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Karjala	Pohjois-Pohjanmaa	Pohjois-Savo	Päijät-Häme	Satakunta	Helsinki	Itä-Uusimaa	Keski-Uusimaa	Länsi-Uusimaa	Vantaa-Kerava	Varsinais-Suomi
	Aikataulu	1	Seurattava		Seurattava			Seurattava							Seurattava							Seurattava	
	2								Seurattava		Seurattava									Seurattava			
	4		Seurattava							Seurattava				Seurattava							Seurattava	Seurattava	
Kustannukset	1	Seurattava	Seurattava			Seurattava				Seurattava	Seurattava		Seurattava		Seurattava				Seurattava			Seurattava	
	2	Seurattava						Seurattava			Seurattava		Seurattava	Edellyttää nopeita toimenpiteitä	Seurattava		Seurattava		Seurattava			Seurattava	
	4	Seurattava	Seurattava			Seurattava		Seurattava					Seurattava	Seurattava	Seurattava				Seurattava			Seurattava	
Tuotosten laatu	1																					Seurattava	
	2																		Seurattava				
	4						Seurattava														Seurattava	Seurattava	
Tuotosten laajuus	1			Seurattava			Seurattava														Seurattava	Seurattava	
	2										Seurattava										Seurattava	Seurattava	
	4	Seurattava					Seurattava						Seurattava								Seurattava	Seurattava	
Henkilöstö	1	Seurattava						Seurattava		Seurattava			Seurattava									Seurattava	
	2	Seurattava																		Seurattava		Seurattava	
	4	Seurattava		Seurattava			Seurattava															Seurattava	
Riskit	1	Seurattava	Seurattava	Seurattava			Seurattava		Seurattava				Seurattava									Seurattava	
	2												Seurattava				Seurattava					Seurattava	
	4	Seurattava			Seurattava		Seurattava						Seurattava		Seurattava							Seurattava	Seurattava
Hyödyt	1	Seurattava	Seurattava				Seurattava															Seurattava	
	2																					Seurattava	
	4		Seurattava																			Seurattava	

Hanke etenee suunnitellusti

Seurattava

Edellyttää nopeita toimenpiteitä

Raportti puuttuu

RRP:n valtionavustushankkeiden hankesalkkuraportti (2/2)

Tammikuu - joulukuu 2022 (loppu- raportti)	INVESTOINTI	Pohjois- Pohjanmaa	Sosiaalialan osaamiskeskus
Aikataulu	3		
Kustannukset	3		
Tuotosten laatu	3		
Tuotosten laajuus	3		
Henkilöstö	3		
Riskit	3		
Hyödyt	3		

 Hanke etenee suunnitellusti

 Seurattava

 Edellyttää nopeita toimenpiteitä

 Raportti puuttuu